

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:
Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 24.

Sreda, 25. marca 1931.

Leto VI.

Cerkev in odprava plodu.

Boj cerkve proti odpravi plodu.

Odpravljanje plodu je nedvomno predvsem posledica socialnih in še v drugi vrsti kulturnih razmer. V Nemčiji razpravljajo prav sedaj o § 218 kazenskega zakona, ki naj se poostri ali omili. Zdravnik in pisatelj Friderik Wolf je spisal knjižico o tem vprašanju, o kateri poroča dr. Fred Alstern naslednje:

Strogo postopanje oblasti proti zdravniku in pisatelju Frideriku Wolfu zaradi prestopka paragrafa 218, se bo zdelo marsikateremu častilcu minulih časov še premilo; zakaj med lajki je splošno razširjeno mnenje, da je postopal srednji vek proti »zločincem« zoper kličoče življenje nerazumno strožje, morda celo z grmadami. Kako krivo je to mnenje! Katoliška cerkev na primer, tista sila, ki se danes najodločneje upira vsakršni omiljevalni reformi tega nesrečnega paragrafa, je od devetnajst stoletij svojega obstoja celih osemnajst in pol stoletja smatrala, da je plod dopustno odpraviti prilikoma v onih primerih, ki jih našteva na primer tozadevni ekstremno svobodomiselnih sovjetski zakon. Vsaj je vendar šele bula papeža Pija IX. z dne 12. okt. 1869 brezpogojno in ob vsakršnih okoliščinah proglasila odpravo plodu za greh. Glede postopanja cerkve pred komaj šestdesetimi leti težke dobe nas pouči profesor Julij Wolf, priznani znanstvenik državoznanstva in obnarodovalni politik.

Nedavno je Wolf izdal majhno, misli izredno bogato brošurico z naslovom »Mati ali embrijo?«, v kateri razlaga ves problem prekinjevanja nosečnosti s socialnega, gospodarskega in kulturno političnega, kakor tudi biološkega, etičnega in zgodovinskega vidika.

Wolf opozarja na indiferenco prve kristjanske cerkve, na svobodomiselnost naziranje cerkvenega pisatelja Tertulijana, cerkvenega očeta Hieronima in končno na pomembne besede še danes najvišje avtoritete krščanske teologije, na svetega Avguština, ki je pred več kot petnajstimi stoletji oznanjeval: »Sveto pismo noče dejanja (odpravo plodu) smatrati kot človeški umor, ker v telesu in brez občutkov ne more bivati živa duša.« In po božni cesar Justinijan je sprejel v tozadevno pravo določbo:

»Pred rojstvom je sad del žene, oziroma nje telesa.« Ali ni to prav tista misel, ki jo danes kliče »frivolni« Francoz Viktor Margueritte moderni ženi z besedami: »Tvoje telo je tvoje!«

Pozneje je cerkev določila dobo, v kateri bog vdahne plodu dušo, in sicer dečku s štiridesetim, deklici z osemdesetim dnevom. Ker se pa splošno določilo v tem zgodnjem stadiju ni dalo ugotoviti, je bil splošno določen osemdeseti dan, v katerem je vdahnjena plodu duša. Na tem stališču je potem vztrajala cerkev skoro celo tisočletje. Če danes sovjetska republika izjavlja, da je odprava plodu nekažnjiva, če se izvrši strokovnjaško in pred potekom treh mesecev nosečnosti, tedaj soglašajo z zakonom z ravno kar navedenim naziranjem skoro popolnoma. Trije meseci so vendar devetdeset dni!

Na podlagi zgodovinskega materiala dokazuje Wolf, da je bilo tudi stališče nemškega prava glede

Uvod k carinski uniji?

Nemčija in Avstrija kažeta pot.

Nemški zun. minister dr. Curtius je v soboto naročil nemškemu poslanikom v Londonu, Parizu in Rimu, da obveste dotične vlade, da se je pri dunajskih razgovorih med nemškim in avstrijskim zunanjim ministrom sklenila predhodna pogodba za čim širše gospodarsko sodelovanje med Nemčijo in Avstrijo. V pondeljek so pa nemški poslanički o tem ukrepu obvestili vlade malih držav, to je Čehoslovaške, Ogrske in Jugoslavije.

Med letom bosta državi izdelali skupno carinsko tarifo in skupen carinski zakon.

Nemška vlada je ta dogovor sporočila vladam v informativne svrhe. Dogovor ima samo gospodarski značaj, ne pa tudi političen. Enak dogovor nameravata obe državi skleniti tudi z drugimi deželami. Med obema državama odslej ne bo več carin; carinski prejemki za uvoz iz drugih dežel se bodo sorazmerno delili. Vsaka vlada pa obdrži pravico, sklepati trgovske pogodbe z drugimi državami, vendar vodita pogajanja skupno s svojo zaveznico. Ratifikacijo izvrši istotako vsaka posebej.

Pokažite svoje orožje,

potem bomo govorili o razorožitvi.

Smešno je govoriti in sklepati o razorožitvi, če se vsaka država skrivaj oborožuje dalje. Nič ne pomaga, če države zagotavljajo Društvu narodov svojo lojalnost, govore za svetovni mir, a se obenem zahrbtno oborožujejo, ker druga drugi ne zapajo. Tako sliko nudi današnja meščansko-kapitalistična družba, ki govori v imenu naroda, a ne misli z narodom.

Zaradi teh političnih razmer je angleška delavska vlada uvedla novo akcijo. Zunanji minister Henderson je poslal generalnemu tajniku Društva narodov spomenico, v kateri pozivlja, da naj vse vlade, ki sodelujejo, predložijo Društvu narodov točen pregled o celokupnem svojem oboroževalnem načrtu in o sedanjem stanju svojih vojsk. Le

na podlagi takega pregleda je mogoče resno in iskreno ter pravično razpravljati o razorožitvi. Henderson meni, da more le popolna jasnost preprečiti nezaupanje in zapostavljanje posameznih držav.

Društvo narodov bo poslalo državam posebne vprašalne pole in jih skušalo pridobiti, da izpolnijo željo angleške vlade.

Za angleško delavsko vlado izjavlja Henderson, da se bo uklonila vsakemu tozadevnemu predlogu in vsaki proceduri, ki bi utegnila olajšati in zagotoviti uspešno delo razorožitvene konference.

Iniciativa pomeni iskrenost v razorožitvenem vprašanju; ali bodo pokazale tudi druge države, v katerih delavstvo še nima vpliva, toliko iskrenosti?

Kandler Müller mrtev

Bivši nemški kancler Hermann Müller-Franken je v Berlinu dne 20. t. m. zvečer po operaciji, ki je bila izvršena pred desetimi dnevi, preminul. Star je bil Müller šele 54 let. Rojen je bil v Mannheimu. Absolviral je gimnazijo ter se potem posvetil politiki in časnikarstvu. Član socialnodemokratske stranke je bil od svojega sedemnajstega leta. Leta 1906 je postal član načelstva stranke, 1919 pa predsednik. V drugi nemški republikanski vladi je bil 1919 zunanji minister in je moral podpisati verzajlsko mirovno pogodbo v zmislu pooblastila weimarske narodne skupščine.

Leta 1920 je Müller sestavil svojo prvo vlado, ki jo je podpiral centrum in demokracija. Leta 1928 je postal drugi kancler, a je meseca

marca 1930 odstopil, ker ni mogel doseči soglasja. Predvsem je centrum igral zahrbtno vlogo. Tej demisiji je sledila sedanja Brüningova vlada.

Müller je bil med najuglednejšimi politiki socialno-demokratske stranke, ugleden doma in v inozemstvu ter najiskrenjši prijatelj mednarodnega sporazuma.

Pocestni boji v Hamburgu. Ko so minulo soboto popoldne v Hamburgu pokopavali po nemških fašistih ustreljenega komunističnega voditelja Henninga, je prišlo do hudih pobojev med policijo in množico, ki se je pogreba udeležila. Policija je oddala salvo na demonstrante, pri čemur je bil eden demonstrant smrtno zadet, veliko število pa ranjenih.

prekinitve nosečnosti dolgo časa nerazumno bolj liberalno, kakor je danes. Stoletja je veljal abortus v posvetnem pravu kot povsem privatna zadeva. Šele v šestnajstem stoletju so bile sprejete v kazenski zakon določbe proti odpravi plodu. Toda tudi še potem se je delala razlika med plodom, ki že ima dušo in ki je še nima. Meja nosečnosti za to je bila določena na štiri in pol meseca. »Šele osemnajstemu stoletju je bilo pridržano, da presoja nosečnost v vseh stadijih enako. Pravi vzrok kazni izvira iz pravice države do naraščanja. Iz političnih razlogov je bila določba o tej čednosti človeške in božje pravice uveljavljena.«

Profesor Wolf zahteva znatno

manjšo izpremembo nemškega paragrafa 218 kakor katoliška cerkev in nemško pravdo še nedavno. Zahteva le nekažnjivost strokovne odprave plodu v prvih treh mesecih in v slučajih zmanjšane porodne zmožnosti, evgenično nezaželjenega naraščanja kakor tudi v gospodarskih stiskah. Poudarja, da prepoved odprave plodu žal pospešuje tozadevno mazaštvo, ki ne le vsako leto zahteva tisoče smrtnih žrtev, nego obenem več življenjskih kalit zamori, kakor jih more strogi zakon rešiti. Zakaj, kakor zdravniške ugotovitve dokazujejo, trajno neplodovitost povzroča strokovna odprava le v treh primerih na sto, dočim povzroča mazaška operacija neplodovitost v tridesetih slučajih na sto.

Ljudsko štetje.

Dne 1. aprila t. l. se bo vršilo po vsej državi ljudsko štetje in sicer na podlagi stanja med 31. marcem in 1. aprilom t. l.

O pomenu ljudskega štetja prav za prav ni potrebno izgubljati besed. To štetje je za našo državo še toliko večjega pomena, ker dosedaj natančne statistike o številu prebivalstva, kakor tudi življenjskega stanja, nimamo. V vseh naprednejših državah polagajo takšnim vprašanjem veliko več važnosti, kakor je to bilo doslej pri nas običaj. To je tudi naravno, saj je statistika prav za prav podlaga vsakemu delu in vsaki akciji.

Izid tega štetja bo v naši državi toliko bolj zanimiv, ker bomo vsaj enkrat imeli popoln pregled ne samo o številu prebivalstva, temveč tudi o njegovi verski in narodnostni pripadnosti, ter natančen pregled našega premoženja in nepremičnega imetja.

Na podlagi izdanih predpisov se bo popisovanje vršilo na ta način, da se bo za vsakogar, ki bo 31. marca t. l., ob polnoči stalno bival v Jugoslaviji, navedel njegov rojstni dan, leto in kraj, bivališče, pristojnost in državljanstvo. Razen tega bo moral vsak navesti tudi, kakšne vere je in kakšen je njegov materni jezik.

Radi vpisa materinega jezika ne bo nikjer, razen v obmejnih krajih, nikakih večjih težkoč. Pač pa bo to vprašanje delo težkoče zlasti tu pri nas, kjer živi vsaj deloma mešano prebivalstvo.

Mislím, da ne bo odveč, ako o tem vprašanju povem svoje mnenje, ker bo ravno navedba materinega jezika dala povod za razne spore, pritisk in šikanje.

Mi socialisti smo vedno zagovarjali največjo narodno in jezikovno strpnost in se najodločneje borili proti vsakemu šovinizmu, naj pride iz katerekoli strani.

Na tem stališču smo delovali in stali pred vojno, med vojno in razume se, da tudi po vojni. Pobijali smo vsako asimilacijo bodisi pod pritiskom vladne politike, ali od strani delodajalcev, katera je bila še hujša kot prva.

Zlasti mi slovenski socialisti, sinovi malega in gospodarsko slabega naroda, smo bili po tem vprašanju najbolj prizadeti, ker je bilo narodno vprašanje tudi del socialnega vprašanja. Mi smo z gnevom opazovali, kako se je vršil asimilacijski pritisk od strani večjih in gospodarsko močnejših narodov na skromnega slovenskega delavca in kmeta, ko je prišel v narodno mešane kraje iskati kruha in zasluzka.

To smo videli in občutili zlasti na bivšem Spodnje Štajerskem, Koroškem kakor tudi na Primorskem.

Ta nacionalni pritisk se je vršil na eni strani s spretno vladno politiko, zlasti v državnih in javnih podjetjih in uradih, na drugi strani pa od nacionalno-solskih društev »Schulvereine«, »Lega nazionale« in privatnih podjetnikov.

Pod tem pritiskom se je v zadnjih 15 letih pred vojno marsikaj spremenilo, zlasti pa v severnem delu, to je v okrožjih Maribor in Ptuj, kjer je žel ta pritisk obilo uspeha.

Se danes imamo v teh krajih nebroj ljudi, zlasti med nižjimi in srednjimi sloji, katere sta privatna nemška šola in gospodarski pritisk vzgojila tako, da niso ne Slovenci in ne Nemci, da ne znajo dobro niti slovensčine, niti nemščine in so za vsako kulturno delo nedostopni. In ravno ti se bodo ob priliki ljudskega štetja najtežje odločili, kateri materni jezik je njihov. Velika večina njih je slovenskega pokolenja, le gospodarski in kulturni pritisk jih je polagoma pripravil do tega, da so se smatrali in prištevati k nemškemu narodu, eni iz simpatije, drugi pa iz strahu pred izgubo službe in kruha.

Jaz — in mislim, da tudi ostali jugoslovanski socialisti — ne bom v tem vprašanju prav nič oklevaj in izjavljam, da smatram za dolžnost vsakega delavca in nameščence, da ob priliki ljudskega štetja ponovno pove, kateri je njegov materni jezik in to brez ozira na simpatije ali antipatije do enega ali drugega.

Socialisti nismo nikdar pojmovali mednarodnosti za brezarnost.

Obratno mi smo vedno branili svoj materni jezik in svojo kulturo ter spoštovali jezike in kulturo ostalih narodov. Ker tisti, ki je podcenjeval svoj materni jezik in svojo narodnost, je bil tudi sposoben, da v najhujših bojih izda in zapusti svoje razredne tovariše. Poturica ni bil nikdar razreden borec.

Iz navedenih razlogov bi želel, da bi ob priliki ljudskega štetja vsak delavec in nameščence pokazal svoj značaj, da je ponosen na svoj materni jezik in istega odločno izpovedal. — To pa s posebnim ozirom na tiste, ki bodo skušali izrabiti to štetje za nekakšen plebiscit nemškega življenja v teh krajih, na ta način, da bodo iz-

rabili svojo gospodarsko moč (delodajalec nad delavstvom in nameščenci), kar najodločnejše odsvetujem.

Ravno tako se mi ne zdi primerno in državi koristno, da bi se od druge strani skušalo na isti način in z istimi sredstvi siliti ljudi, ki niso bili in ki niso našega jezika, da se morajo za tega izjaviti. Deset takih po sili Slovencev nam več škoduje na ugledu, kakor 50 tistih, ki so se pošteno in opravičeno izjavili, da je njihov materni jezik nemški ali madžarski ali katerikoli si že bode.

Jugoslavija je danes narodno tako kompaktna, da lahko mirno dovoli narodnim manjšinam svobodni razvoj, ker si bo s to politiko samo pridobila ugled doma in v tujini.

Josip Petejan.

Koroški klerikalci jokajo.

Prepozno spoznanje.

»Koroški Slovenec« ki ga je hvallil tudi ljubljanski, se silno pritožuje proti zatiranju Slovencev na Koroškem. Mi smo ob volitvah v avstrijski parlament svarili koroške Slovence pred nemškimi krščanskimi socialci in fašisti. A ljubljanski »Slovenec« nas je zasmehoval. Koroški Slovenci naj se za svoje preganjanje zahvalijo mednarodnemu klerikalizmu, ki je tam nemško fašističen.

Pomen dogovora med Nemčijo in Avstrijo.

Politično dvoje, gospodarsko eno.

Skrivnostno se je izvršil obisk nemškega zunanjega ministra dr. Curtiusa na Dunaju. Ni se prej veliko razpravljalo o obisku. Z izbornim organizirano poročevalsko službo objavljajo Nemci sedaj, da se je na Dunaju sklenil carinski dogovor med obema državama, sicer pa avtonomno in sporazumno nastopata pri trgovskih in carinskih pogajanjih z drugimi državami.

Nemški zunanji minister je o dogovoru obvestil London, Pariz in Rim, naknadno pa še Prago, Budimpešto in Beograd z izrecnim podarkom, da dogovor ni političen ter da je v skladu z mednarodnimi dogovori v Društvu narodov. Obvestilo ima pomirjevalen pomen, ker dogovor zbija sum velikih zahodnih in tudi malih vzhodnih držav, da pomeni ta korak Nemčije gesto gospodarske ekspanzije proti vzhodu.

Nedvomno bo ta zadeva z mednarodne politike tvorila važen predmet razpravam.

Nemčija hoče gospodarskega razmaha in ga potrebuje. Odvisna je sicer od zmogovitih držav velike antante, ki bodo še dolgo let z ljubosumnjem opazovale nje gospodarsko gibanje ter se zlasti upirale, da bi jim Nemčija iztrgala tudi razmeroma majhen vzhodno- in južnovevropski trg.

Nemčija sicer poudarja v svojih objavah, da je ta dogovor predhodnik evropske carinske unije, dasi ni sklenjen sporazumno z Briandom. Zaraditega se more smatrati, da meri ta nemška politika pač v tem pravcu, vendar je pa nje ozadje drugačno, nje politika k temu cilju indirektna. Nemčija nedvomno računa, da se med njo ter Poljsko in Rusijo vpostavi najtesnejši gospodarski stiki, ki utegnejo donášati Nemčiji direktno, ostalim evropskim državam pa indirektno

večje in velike gospodarske koristi. S tem bi Nemčija, dokler niso upostavljeni med drugimi državami in državami, bila posredovalka ter konkurenčnim potom osvojila trg zahodnih velesil in Amerike, od katerih bi se sama emancipirala, če se ji ta problem v polni meri posreči.

Nepraktično je seveda, če meni Nemčija, da se ji bo roj malih vzhodnih in južnih držav kratkoma priključil. V tem pogledu bi bil naraven razvoj drugačen. Če se hoče namreč resno govoriti o carinski uniji in o Panevropi, potem je predvsem potrebno, da se zedinijo male države in kot gospodarska edini- ca vstopijo v gospodarsko celoto Evrope, kar se pa more zgoditi danes le ob soglasju bivše velike antante.

Vprašanje, ki je navidez le malenkostno, utegne torej biti širši problem nemške gospodarske politike. Doslej se izražajo o njem nezaupljivo male države, nedvomno se bo pa o zadevi obširno razpravljalo v mednarodnih korporacijah.

Velesile protestirajo na Dunaju in v Berlinu.

Opasna gospodarska združitev Nemčije in Avstrije.

Francija, Italija in Čehoslovaška so že 22. t. m. zahtevale na Dunaju pojasnil glede carinske unije med Nemčijo in Avstrijo, češ, da je sklenitev take unije proti ženevskemu protokolu z dne 4. oktobra 1922. Zunanji minister dr. Schober je dal potrebna pojasnila.

Vobče smatrajo velesile nemško-avstrijsko pogodbo za politično demonstracijo ter zlasti obsojajo korak, ker vidijo v tem zlorabo Briandove ideje glede Panevrope. Avstrija in Nemčija pa trdita, da je dogovor le regionalna pogodba v zmislu panevropske ideje.

5. za krajevne bratovske skladnice Leše, Mežica, Ravne — 12%, kar znese 742.800 Din, skupaj 4 milijone 132.500 Din.

Ta sprememba pravil bratovske skladnice za zavarovanje delavcev in osebja na rudarskih podjetjih v kraljevini Jugoslaviji z dne 1. decembra 1924 velja od 1. marca 1931 in se razglasi v »Službenih Novinah«.

O tem se obvestijo Glavna bratovska skladnica v Ljubljani in vse krajevne bratovske skladnice podrejenega okoliša z naročilom, da pričnejo pobirati povišane prispevke s 1. marcem 1931.

„Panevropa“ v komisiji.

Posvetovanja brez zaključka.

V torek 24. t. m. se je sestel odbor komisije za proučevanje evropske unije, ozir, priprave snovi za bodočo konferenco. Predseduje seji francoski zunanji minister Briand. Seje se udeležuje 12 držav, in sicer Danska, Finska, Francija, Grčija, Italija, Jugoslavija, Nemčija, Poljska, Portugalska, Španska in Švica. Seja plenuma se bo vršila meseca maja. Ta seja je povsem posvečena organizaciji dela za Panevropo z ozirom na kmetijske mednarodne kredite, nezaposlenost in svetovno gospodarsko krizo.

Socialistična večina v Stockholmu,

glavnem mestu Švedske.

V Stockholmu so se vršile dne 19. t. m. volitve v mestni zastop. Socialni demokrati so pridobili devet sedežev. Izgubili so jih konservativci pet, komunisti tri. Občinska uprava ima 100 članov.

V novi občinski upravi je sedaj desničarskih članov 34, liberalcev 5, svobodomislecev 3, socialnih demokratov 52, komunistov 6.

Socialni demokrati imajo torej v novi mestni upravi absolutno večino.

Ljubljanska konferenca.

Podpredsednik vlade dr. Srskić v Ljubljani.

V nedeljo, dne 22. t. m., je prišel v Ljubljano podpredsednik vlade dr. Milan Srskić ter se udeležil pri banki upravi konference, ki so se je udeležile najbrže na povabilo naslednje osebe: minister dr. Srskić in inž. Sernec, ban dr. Marušič, podban dr. Pirkmajer, bivši ministri Pucelj, Sušnik in Vesenjaj, ljubljanski župan prof. Jarc, dr. Nallačan, dr. Ravnihar, načelnik Ribnikar in Žebot.

Uradno obvestilo ne pove, o čem se je na konferenci razpravljalo.

Proračun Dravske banovine potrjen. Finančni minister je odobril proračun Dravske banovine, ki znaša 116.355.699 Din.

Doma in po svetu.

Atentat na jugoslovanskega poslanika v Bruslju. V nedeljo, dne 22. marca, je bil izvršen revolverški atentat na dr. Milojevića, jugoslovanskega poslanika v Bruslju, ki pa se je ponesrečil. Poslanik dr. Milojević je prisostvoval v Seraingju pri Liegenu neki slavnosti tamošnjega jugoslovanskega društva in ko se je hotel po končanem sporedu odpeljati, je nenadoma stopil pred njega 25 letni Josip Sarkot ter odal iz neposredne bližine nanj dva strela iz samokresa. Strela so zgrešili svoj cilj, atentator pa je bil prijet in izročen policiji. Pri zaslišanju je Sarkot izpovedal, da je jugoslovanski državljani in da je dobil orožje od svojih rojakov z nalogom, da ustrelji dr. Milojevića. Kakor se domneva, je bil atentat izvršen z vednostjo emigranta Perčeca.

Predsednik vlade general Pero Živković bo nadomestoval vojnega ministra Štefana Hadžića, ki je obolel.

Statistični referat pri banki upravi v Ljubljani. Na podlagi banke odredbe se je s 1. marcem osnoval pri banki upravi statistični referat. To je dobra stvar. Samo da ne bi dobre stvari birokracija pokvarila.

Ljubljanski misijon. »Slovenec« se jezi, če naš list reče besedico o ljubljanskem misijonu. Pravico ima! Danes pa ponovno poudarimo, da misijon take vsebine ob času največje socialne bede in resnične gospodarske krize, ni pedagoško dobro zamišljen, ker zbija tudi v resnično versko čutečih dušah nekako resignacijo in obup. »Slovenec« je že večkrat poudaril, da je sedaj čas ugoden za katoliško akcijo in tudi misijon je nadaljevanje katoliške akcije. Nedvomno si misli pri tem, ker ni drugačne javne politike. In o resnosti in doslednosti govori list, ki menja svojo barvo. Kar poglejmo njegovo zgodovino, recimo, sedemnajst let nazaj! Revolucionaren katoliški, nacionalistični, republikanski, monarhističen, socialen, kapitalističen, imperialističen! Kaj še ni bil?

Enajst Ljubljancev stanuje v kanalu. Čitali smo, da na Dunaju prebivajo ljudje po kanalih. V zadnjem času poročajo o podzemnem Londonu, New Yorku itd. Res so neumni ali pa svojeglavi ti ljudje, ki rajši stanujejo v kanalih kakor v zračnih, toplih stanovanjih. Ljubljanski »Slovenec« se prav iskreno zanima za teh enajst ljudi. To je senzacija, seveda. Pa zakaj prebivajo ti ljudje v kanalih? Morda iz same hudomušnosti? Ne, ne! Siromaki so; usoda jih je označila; dela nimajo; nihče jih ne rabi; odveč so na svetu — in propadajo. Zanje ni prostora na tem božjem, krščanskem svetu; izobčeni so. Usoda jih je spravila na

svet samo zato, da se z njimi igra, da jih polagoma podavi. Kaj je bilo treba teh ali drugih ljudi na svet samo zato, da v bedi in mukah umirajo, ne da bi jih človeška družba priznavala za svoje člane? Zanje ne eksistirajo ti siromaki; ne mara jih. In če jih ne mara, kakšen namen naj še ima njih življenje? In, kdo naj jih mara? Propadajo in postajajo — zločinci, če jih prej usoda ne zadavi. Tako pravijo!

Strah na Dolenjskem pri št. Jerneju. Pri nekem kmetu v Polhovici na Dolenjskem je begal strah celih štirinajst dni vso okolico. Vsako noč se je pojavil in če si ga ogovarjal in motil, ti je odgovarjal, da je sam hudič, in čevlje ti je metal v obraz. Strahoviti dnevi so bili to. Izslediti pa strahu niso mogli. Prišel je sam kaplan in več sto ljudi; končno so ugotovili po glasu, da je strah domači 16 letni pastir. V »Slovenec« se kaplan opravičuje, da ni blagoslovil hiše, ampak le rodbino, ki se je bala ter da sam ni veroval, da je pravi strah, ker ni bilo dokazano. Kaplan pravi, da je fanta treba dati duševno preiskati, če je zdrav ali pa samo hudoben. Duševno prav na višku pa menda vsi niso, ki v strahove verujejo in so v tem primeru bili v takem strahu in skrbi, kdaj se dokaže, da je res strah. Fant je moral v službo k drugemu posestniku, ker je prvega tako prestrašil, da bi bil kmalu obupal.

Carinski dogovor med Avstrijo in Nemčijo je pri ostalih evropskih državah vzbudil precej vznemirjenja, in poslaniki Francije, Anglije, Italije in Čehoslovaške so zahtevali od nemške vlade natančnejših pojasnil. Francozi očita jo Nemcem, da hočejo zopet oživiti svoj stari »Drang nach Osten«. Nemci odgovarjajo, da je pogodba popolnoma v skladu z Briandovimi panevropskimi ambicijami, le da je to končno majhen začetek, medtem ko Briand v Ženevi že celo leto prazno slamo mlati. Vladi, ki je resno za stvar, naj se kar priključi tej zvezi.

Pretep v rumunski zbornici. V soboto je prišlo med liberalci in vladnimi poslanci do ostrega spopada. Vseučilišni profesor Cuvuru je očital politiki vlade škodljivost. Minister Madgearu je odgovarjal ter očital isto liberalcem. Cuvuru pa ni dobil več besede in je nasilno vdrl na govorniški oder, kjer se je pričel pretep. Sejo je predsednik zaključil.

Čehoslovaška za nezaposlene. Čehoslovaška vlada je te dni iznova odobrila 12 milijonov za prehrano nezaposlenih. V to svrhu je pa bila že prej votirana vsota 150 milijonov čehoslovskih kron in potem še enkrat 6 in pol milijonov. V sedanji poslovni dobi čehoslovaške vlade so

Prispevki za bratovske skladnice povišani

Na osnovi čl. 2 in 3, točka 12 zakona o uredbi Vrhovne drž. uprave od 31. marca 1929, čl. 1 uredbe o organizaciji rudarske stroke od 27. junija 1921 in čl. 135 pravil bratovske skladnice za zavarovanje delavcev in osebja na rudarskih podjetjih v kraljevini Jugoslaviji od 1. decembra 1924 je izdal g. minister za šume in rudnike naslednje rešenje:

»V svrhučasne sanacije pokojninske blagajne Glavne bratovske skladnice v Ljubljani se v čl. 102 pravila bratovske skladnice v mejah od 3—8% predvideni in z rešenjem g. ministra za šume in rudnike RBr. 11.464 z dne 6. decembra 1927 od 5 na 7% od delavske kategorijske mezde povišani prispevki za pokojninsko blagajno povišajo:

1. Za krajevne bratovske skladnice Celje, Jesenice, Krmelj, Ljubljana — 8%, kar znese 307.100 Din;

2. Za krajevno bratovsko skladnico Štore — 9%, kar znese 54.100 dinarjev;

3. krajevne bratovske skladnice Hrastnik, Kočevje, Laško, Rajhenburg, Trbovlje, Zagorje — 10.2%, kar znese 2.547.100 Din;

4. za krajevno bratovsko skladnico Velenje — 10.8%, kar znese 481.400 Din;

vse stranke edine v tem, da se po možnosti omilijo posledice gospodarske krize ter nje vpliv na položaj delavstva. Za mlečno akcijo, ki je bila pričeta z darilom predsednika Masaryka v znesku 2 milijonov Kč in ki nudi deci nezaposlenih delavcev vsak dan po pol litra mleka, je vlada odobrila nov milijon kron. Za nezaposlene mladeniče v starosti od 18 do 20 let, ki najlažje podležejo slabim vplivom, se ustanovi v kratkem po vsej Čehoslovski 35 zavetišč, kjer bodo lahko prebivali čez dan na toplem, čitali novine, knjige in se zabavali na razne načine.

Vatikan proti seksualni vzgoji in nauku o eugenetiki. Sankto Uffizio je izdal dekret, ki se ostro obrača proti uvajanju moderne seksualne vzgoje, kakor tudi proti proučevanju eugenetike (naraščanje in padanje porodov in prizadevanja zdravstveno izboljšati človeški naraščaj). Z dekretom se prepoveduje in proklanja vsa tozadevna moderna literatura. Ta nov dokaz srednjeveške cerkvene nestrpnosti in nazadnjaštva je po vsem svetu vzbudil začudenje.

Pogodba o socialnem zavarovanju je bila podpisana med Nemčijo in Čehoslovako. Državlani obeh držav uživajo v drugi pogodbeni državi vse pravice socialnega zavarovanja dotične države, kakor tudi vse pravice po določbah § 312 verzajske mirovne pogodbe.

Pogreb umrlega bivšega kanclerja Hermana Müllerja bo jutri v četrtek.

Jauresova žena (vdova) je te dni umrla. Jaures je bil ob početku svetovne vojne ustreljen, ker je nastopal proti vojni. Ustrelil ga je francoski nacionalni šovinist. Jaures je bil prvi francoski socialistični tribun.

Angleški kolonijalni minister odstopil. Kakor poročajo angleški listi, namerava delavska vlada izvesti v posameznih resorjih nekatere spremembe. Kot prvi je podal zaradi tega ostavko kolonijalni minister Lord Passfield.

Bojkoč angleškega blaga v Perziji. Sovjetska in perzijska vlada sta sklenili gospodarski sporazum, po katerem Perzija prepoveduje uvoz tujega blaga razen ruskega. Prizadeta je s to pogodbo zlasti Anglija, ki je že vložila protest pri perzijski vladi. Nam se zdi ta razvoj naraven; z razvojem azijskih držav se med državami tam na vzhodu tudi gospodarski odnosi izpopolnjujejo.

Delo v gospodinjstvu je nevhaležno. ker zahteva mnogo malih poslov, katere mož ne ve ceniti. Male deklice pa že vedo, da se more delo znatno olajšati, če se uporablja Zlatorog-milo.

Ljubljanski občinski proračun sprejet.

Potrebščina 50,590.868 Din.

V petek, dne 20. t. m., je imel ljubljanski občinski svet svojo proračunsko sejo za leto 1931. Potrebščine proračuna znašajo 50,590.868 Din, kritje pa 49,494.199 Din. Pri manjkaj 1,438.317 Din, ki se pokrije iz občinskih davščin. Proračun je za dva milijona višji kakor lansko leto.

Proračunska seja ljubljanskega občinskega sveta ni bila zanimiva. Proračun je bil že vnaprej sklenjen in je bilo čisto nepotrebno, da se je sejo zavleklo čez polnoč. Pribiti pa je treba, da hoče sedanja občinska uprava dohodke kuluka, ki bodo znašali okoli 3 milijone dinarjev, porabiti za splošne občinske potrebe. Kuluk je davek, ki je narobe progresiven. Čim manj dohodkov ima kdo, razmeroma več kuluka bo plačal. Pravično bi bilo, da se, če se že mora kuluk sprejeti, vsaj na kak drug način omili občinska bremena neimovitim slojem. Obč. svetnik Uratnik je predlagal, naj se vsaj znižajo gostiščina, vodarina in kanalizacijska pristojbina, ki jih plačujejo najemniki. To je bilo odklonjeno in je ostalo glede kuluka tako, kakor je bilo predlagano. Za kuluk so glasovali tudi kršč. socialci in »narodni« delavci — seveda vse zaradi »narodne sloge«.

Kako je z nadurami?

Zakon o zaščiti delavcev z dne 28. februarja 1922 določa v § 10:

»Vsako prekočasno delo morajo lastniki podjetij plačevati najmanj s 50% višje od rednega.

Pri akordantih se smatra za normalno plačo ure 48., 54. ali 60. del povprečnega tedenskega zaslužka.

Kako dobite plačane nadure?

Najprej zahtevajte nadure plačane s 50% poviškom potom zaupnikov, ali pa sami od podjetnika, če nimate v tovarni zaupnikov. Ako podjetnik to odkloni, potem bodite zlasti previdni, da ničesar ne podpisete, ker se sicer lahko zgodi, da podpisete kakšno izjavo, s katero bi se odrekli zahtevi, a Vi bi se niti ne zavedali, kaj ste podpisali.

Potem pridite v pisarno organizacije.

Ako Vam podjetnik odkloni plačilo nadur s 50% poviškom, potem se zglasite v pisarni strokovne organizacije, ki ima v Mariboru svoje prostore v »Delavskem domu«, Ruška cesta 5, ali pa tudi v uredništvu »Delavske Politike«, ki ima v isti hiši svojo pisarno in Vam bo rade volje dalo pouk, kaj Vam je storiti.

Shranjujte izplačilne listke in davčne knjižice.

Ako Vam podjetnik tudi na opomin odvetnika ne bo hotel plačati nadur, ga pač morate tožiti. S tožbo pred sodiščem pa morate dokazati število nadur. To pa lahko dokazate bodisi s pričami, ali še bolje z izplačilnimi listki, na katerih je zapisano število nadur in pa zaslužek. Najboljši dokaz pa so

davčne knjižice,

v katerih mora podjetnik sproti zapisovati število delovnih ur, oz. dniov, ves zaslužek in pa davčni odtegljaj. Na podlagi teh davčnih knjižic boste najlažje dokazali svoje nadure. Takšno knjižico Vam podjetnik po zakonu mora izročiti, ka-

dar izstopite iz službe. Prepisi teh davčnih knjižic pa leže tudi pri davčni upravi, kjer jih tudi lahko dobite v skrajnem slučaju. Če bi ti davčni vpisi ne bili pravilni, bi bil podjetnik občutno kaznovan.

Nadure zastarajo v treh letih.

Delavec pa mora tudi pravočasno zahtevati nadure, plačane s 50% poviškom. Drugače se mu lahko zgodi, da bo sodišče tožbo zavrnilo, ker je delavec prepozno zahteval svojo pravico. V treh letih namreč vsaka delavska mezda zastara, to se pravi, po treh letih je delavec ne more več zahtevati.

Kdaj začnejo nadure?

§ 6 zakona o zaščiti delavcev določa, da v industrijskih in rudarskih podjetjih delovni čas ne sme trajati več nego 8 ur na dan, odnosno 48 ur na teden.

Sklep:

Potrebno je torej, da se delavstvo predvsem organizira, ker bo v organizaciji dobil vsakdo za vse potreben pouk. Organizacija bo tudi lažje delavce pravice branila, kot delavec sam. Nadalje je treba čitati delavske časopise, v žepu pa nosite delavski koledar. V koledar si zapisujete sproti, koliko časa ste delali. Razen tega shranjujte izplačilne listke in si tudi tam vedno napišite natančno izvršene ure, posebno nadure. Zahtevajte davčno knjižico in ničesar ne podpisujte podjetniku, ampak se vsekdar sklicujte na zakon.

Zakon o zaščiti delavcev predpisuje delavceve dolžnosti in pravice in zato ni treba ničesar podpisovati, razen, če sklene cela delavska organizacija skupno pogodbo s podjetnikom.

Ako Vam še ni kaj jasno, informirajte se pri organizaciji ali v uredništvu »Delavske Politike« na Ruški cesti št. 5.

Žene na bodoči mednarodni konferenci dela.

Žene za svoje interese.

Dne 28. maja t. l. prične zborovati v Ženevi mednarodna konferenca dela, ki bo obravnavala vprašanje zaposlitve dece v neindustrijskih podjetjih (trgovini, obrti, hišnih poslih itd.). Za delo v industriji je to vprašanje že rešeno na konferencah 1919, 1920 in 1921.

Nekatere države so že doslej pošiljale žene kot delegatkinje in ekspertinje na mednarodne konference dela. Pričakuje se, da bo na

tej konferenci mnogo več ženskih delegatkinj, ker člen 389 pravilnika določa, da naj bo na onih konferencah, na katerih se razpravljajo vprašanja, ki zlasti zanimajo žene, iz vsake države vsaj po ena delegatkinja ali ekspertinja žena.

Seveda je potrebno, da bodo te žene iz razrednega delavskega gibanja, ki imajo za to vprašanje dovolj razumevanja.

sedaj s tožbami zahtevati svojega skromnega zaslužka.

Sedaj se vršijo vsak teden sestanki delavcev, ki se skoro po vseh tovarnah pridno organizirajo in kakor en mož, stopajo v svoje organizacije. Tudi ženske ne zaostajajo. Zadnje nedeljo so imeli krasno zborovanje tekstilni delavci tovarn Hutter & drug in Ivana Brauna. Pri Braunu so delavci tako zaostali, da niso imeli do danes niti zaupnikov, niti strokovne organizacije. Sedaj bo drugače, in upamo, da je delavstvo zadnjič tako zanemarilo svoje organizacije in si na ta način samo odtrgovalo težko prisluženi kruh. Delavstvo si naj zapomni, da jim je potrebna organizacija še tudi potem, ko bo že konec boja za nadure.

Delavski sport.

S. K. Svoboda, Maribor. Vabijo se sledeči igralci, da se snidejo v sredo, dne 25. t. m. ob 2. uri v klubovnem lokalu: Postružnik, Partlič, Strnad, Gabrijan, Vabič, Sinkovič I., Vidmajer, Rožmarin, Breznik, Sinkovič II., Strah. — Ob 15. uri training-tekma z rezervo ISSK Maribora.

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori svojo dolžnost takoj!

Maribor.

Lepo uspeli občni zbor »Svobode«. Minulo sredo se je vršil v društvenih lokalih na Slomškovem trgu občni zbor delavske kulturne organizacije »Svobode«, ki je pokazal lep in velik napredek svojega kulturnega dela. Občnemu zboru je predsedoval predsednik s. Presl, ki je podal splošen pregled društvenega delovanja. Blagajniško poročilo je podal s. Čeh, tajniško s. Lipoglavškova, za kulturno-prosvetni odsek je poročal s. prof. Teply, za športni odsek s. Vidovič ml. in arhivar s. Potisk. Iz vseh teh poročil je bilo razvidno, da je ta kulturna organizacija v minulem letu v vsakem oziru zelo napredovala. Vršila so se številčna predavanja, zlasti veliko pa je bilo zanimanje s strani mladine za filozofski seminar, ki je imel pod vodstvom znanega pedagoškega reformatorja prof. Žgeča po enkrat na teden svoje diskusijske večere, katerih se je stalno udeleževalo okrog 30 sodrugov in sodružic. Po obširni vsestranski debati, ki je bila ves čas zelo živahna, obenem pa resna, se je podelil staremu odboru absolutorij, nakar je bil izvoljen novi odbor s s. Golouhom na čelu. Želimo, da bi ta prepotrebna kulturna organizacija tudi v bodočem letu še z večjim uspehom delovala med mariborskimi delavstvom na prosvetnem polju in širila delavsko kulturo.

Novo življenje tekstilnih delavcev. Po vseh tekstilnih tovarnah v Mariboru, je zadnje tedne zavrelo. Delavci po tekstilnih tovarnah imajo predvsem najnižje mezde, a povrh tega bi morali delati še nadure brez procentov. Sedaj so se končno postavili delavci na noge in zahtevali povsod nadure plačane s 50%. Večina tovarn tudi že plačuje te nadure. Odločno pa se brani plačati nadure s 50% tovarnar Ivan Braun. Nekateri delavci so radi tega tovarnarja Brauna že tožili in je potem plačal Braun za nadure, enemu delavcu Din 3000.— in vse stroške, enemu tekstilnemu mojstru pa na nadurah Din 8000.— in stroške. Zadnje dni se je tovarnar Braun z delavci nekaj pogajal, vendar ni bilo nikogar, ki bi mogel z g. Braunom govoriti imenom delavstva. Samo pri Braunu še namreč doslej ni nobene delavske organizacije in ne delavskih zaupnikov. Sedaj bo delavstvo tudi v tem pogledu napravilo red.

Delavci v tovarni Ludvika Franca za nadure. Tudi v paromlinu tvrdke Ludvik Franz in sinovi so se delavci vzdramili in zahtevali, da jim podjetje plača nadure, ki jih opravljajo že več let, s 50% poviškom. Tovarnar je delavce poklical k sebi, da bi podpisali izjavo in se odrekli temu zahtevku. Delavci pa so to odklonili in zahtevajo izplačilo nadur v smislu zakona, t. j. s 50% poviškom. Šele sedaj so se torej začeli delavci v tem podjetju organizirati.

Predavanje v »Svobod« se bo to pot izjemoma vršilo v petek 27. t. m., ker je v sredo praznik. Naslov predavanja »Razvoj in današnje stanje parobrodarstva«. Predavanje, ki ga bodo pojasnjevale skioptične slike, obeta biti zelo zanimivo, zato naj bo udeležba čim večja. — Odbor.

Zanemarijen Kralja Petra trg. — Vkljub temu, da se na Kralja Petra trgu vrši velik promet, ki morda nič ne zaostaja za prometom na Glavnem trgu, mestni gradbeni urad na ta sicer lep prostor ne polaga potrebne pažnje. Vsled taljenja snega, ki se je s tega trga le malo odvažal, se nahajajo tam velike blatne luže in pa druga nesnaga, tako da bi človek mislil, da ta prostor ne spada več k mestu, ampak, da je pod oskrbo kakšne okoliške občine. Večkrat smo že slišali tudi obljube, da se bo postavila na Kralja Petra trgu električna ura. Istotako je bilo sčasno projektirano v odboru mestnega elektriškega podjetja, da se bo razsvetljava na glavnem mostu izboljšala. Postaviti se je nameravalo več visokih svetilnikov, ki bi bili gotovo lepoto mostu znatno povečali. Ostalo pa je le pri načrtu. Kaj neki dela Olepševalno društvo magdalenskega predmestja?

Francoska grafična razstava v Mariboru. V nedeljo je bila v union-ski dvorani otvorjena ob prisotnosti francoskega konzula in številnih predstavnikov oblasti razstava moderne francoske grafike. Razstavljena so številna dela francoske slikarske umetnosti.

Občni zbor esperantskega društva v Mariboru. Redni letni občni zbor esperantskega društva se bo vršil v četrtek, dne 26. t. m., ob 20. uri v hotelu »Orel«. Vsi prijatelji esperantske gibanja so dobrodošli.

Mleko se za praznike ne sme podražiti. Mestno načelstvo odreja: Ker se do sledno opaža, da prodajalci mleka in mlečnih izdelkov pred prazniki popolnoma neupravičeno in brez utemeljenega vzroka pridobitnih razmer, dvigajo cene mleka in mlečnih izdelkov, se s tem razglasom določijo za čas od 25. marca 1931 do velikonočnih praznikov naslednje cene: Sveže mleko se sme prodajati 1 liter do najvišje cene 3 Din, smetana 1 liter do najvišje cene 12 Din. Kršitve zgorajšnje odredbe se bo kaznovalo sodnijskim potom po določbah čl. 9 zakona o pobijanju draginje in življenskih potrebščin in brezvestne spekulacije, Ur. l. 5/22 in po členu 6 k temu zakonu izdanega pravilnika, Ur. l. 99/22. Prodajalce se še posebej opozarja, da bo tržno nadzorstvo med tem časom vršilo najstrožjo kontrolo nad živili. Konzumenti se vabijo, da vsak pojedini slučaj javijo takoj tržnemu nadzorstvu ali najbližjemu stražniku mestne policije.

Pri padcu na oledenih tleh se je hudo ponesrečil železničar Belleskovič v Studencih. Ko so ga pripeljali v bolnico, se je ugotovilo, da si je nalomil nekaj reber.

Zaradi falsificiranih podpisov na menici je bil pri tuk, okrožnem sodišču minuli teden obsojen bivši poštni uradnik M. na en mesec dni zapora. Goljufijo je izvršil v letu 1929 s tem, da je najel pri mestni hranilnici menično posojilo v znesku Din 2000.— ter ponaredil podpise svojih hčerk, ki naj bi jamčile kot porokinja za posojilo.

V stranskih ulicah cenejše kupujete, nego v prometnih. Kupujte v trgovini Ljudske tiskarne, Slomškov trg 6, da se o tem prepričate.

Jesenice.

Vsem kovinarjem na Jesenicah, Javorniku in Dobravi, kakor tudi vsem prijateljem prirode, Podružnica »Svoboda« Jesenice je ukrenila vse potrebno za ustanovitev podružnice »Prijatelja Prirode«, za kar ima tudi že dovoljenje od centrale tega društva, ter se bo vršil ustanovni občni zbor dne 19. aprila v »Delavskem domu« na Savi. Pripravljalni odbor tvorijo ss.: Tone Čufar, Jeram Jurij in Vodnov Jaka. Vsi, ki želijo pristopiti, naj se obrnejo do s. Jerama, ki ima pristopne izjave. Poskrbite torej, da postanete člani, ker imate tudi razne olajšave. Isto pa tudi vse iste pravice v inozemskih kočah kakor člani planinskega društva, odnosno olajšave. Vse mlajše sodruge posebno vabimo, da zanesljivo pristopijo. Pristopnina je Din 10.—, članarina pa Din 25.— letno. S planinskim pozdravom »Družnost«. Pripravljalni odbor.

Javornik.

Nova prodajalna konzumnega društva. V petek, dne 13. marca, so razpravljali člani Konzumnega društva za Slovenijo in čla-

ni SMRJ ob obilni udeležbi žena, da se ustanovi na Borovljah pri Javorniku novo oddajališče - prodajalnica našega konzuma, ker je na razpolago lokal v hiši gospe Štravsove. Sklenilo se je, da se odpre prodajalnice, ki ima izgled, da bo jako lepo uspevala, posebno, ker je v tem delu Javornika največ strokovno organiziranih delavcev in že od poprej veliko število članov Konzumnega društva, ki so pa vsled oddaljenosti večinoma kupovali pri privatnih trgovcih, sedaj pa jim zadruga hoče omogočiti, da bodo lahko krili svoje potrebe v bližini lastne prodajalne. Borovlje so čista delavska kolonija delavskih hišic, ki so zadnja leta kakor gobe po dežju zrasle iz tal. Za okrožno načelstvo so bili navzoči zadrugniki Zugwitz, Jeram in Mohorič. Debatna je bila nekaj časa jako burna, čutilo se je prav dobro, da so igrali privatni interesi ob vsem tem razpravljanju veliko vlogo, kar je sicer razumljivo, toda kljub vsem tem pritajenim namenom delavstvo gre svojo pot in tako je prav. Prodajalnica bo po sklepu otvorjena s 1. majem t. l. Kot predsednik pripravljalnega odbora je bil izvoljen zadrugnik Reiner, vratar pri K. I. D.

Razno.

Na Kitajskem so usmrtili 83 vojaških puntarjev. Kakor poročajo časopisi, so minuli teden v Kantonu

usmrtili 83 vojakov in častnikov, ki so baje pripravljali komunistični puč, nad 200 vojakov pa je bilo obsojenih od 10 do 20 let ječe. Vodja nameravanega puča je bil baje neki Rus, ki pa je pobegnil.

Sodrug, ali si že tudi za letos plačal članarino za Cankarjevo družbo? Din 20.— ni tak znesek, da bi ga ne zmožel. Cankarjevi družbi pa s tem naravnost pripomoreš, da že lahko računa s stroški za nove knjige, ki morajo biti še lepše od lanskih.

Ne odlašaj! Tudi druge vzpodbujaj! Iz nas samih in iz naše lastne volje nastaja močna Cankarjeva družba, ki je v dveh letih razdala 40.000 knjig.

Kupujte pri naših Inzerentih!

Otroške nogavice,

črne, rujave, sive in bele, par od Din 4-50 naprej.

Moški sokni

v vseh barvah, par Din 4-50.

Damske nogavice,

flor v temnih modnih barvah, par od Din 8.— naprej.

Damske nogavice,

svilene v vseh modnih barvah, par od Din 13.— naprej.

Moške srajce

v raznih izdelavah od Din 29.— naprej.

Kravate,

samoveznice, komad od Din 7.— naprej.

Sandali

od Din 26.— naprej.

Čevljički

od Din 28.— naprej.

Eksportna hiša „Luna“
lastnik

Albin Pristernik,
Maribor, Aleksandrova 19.

Hitro se envezek!

od Papirnice

Ljudske tiskarne
Slomškov trg 6

Bild je Zlatica v desetem letu — v tem krepkem in pogumnem se dekletu razvil je zmisel, da nad vse je snaga. Zato pri pranju mamič pomaga.

In delo urno šlo je izpod rok, ustvarja čuda milo Zlatorog: perilo je kot svilna mehko, belo, da srce Zlatice ga je veselo.

Oj Zlatica — glas gre okrog: nad vse je terpentinsko milo Zlatorog!

(Nadaljevanje sledi.)

Zlatorog

MALA NAZNANILA.

Vsi letni naročniki dobre **zastoni**

14 karatno originalno ameriškansko

zlato nalivno pero

ali pa **Kürschnerjev ročni leksikon**, (900 strani, 32 tabel) ali eno **prvovrstno radijsko cev**.

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled »Radio« welt. Naroča se Administration der »Radio« welt, Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

Usnjate rokavice v veliki izbiri

tu in inozemske **nogavice** po nizkih cenah.

Trgovina z rokavicami in stezniki

Marija Sieber,

Maribor, Glavni trg 14, preje Gosposka 9.

ELEKTROMEHANIČNA DELAVNICA

M. TRABI

Maribor, Vodnikov trg 3, Tel. 2702

Popravlja vseh vrst električnih strojev in aparatov, novo ovijanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulantna postrežba, zmerne cene, nakup in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

Kolesa, otroške vozičke, gramofone in šivalne stroje vseh vrst popravlja **najceneje** meh. del.

Justin Gustinčič

Maribor, Tattenbachova ulica št. 14

Velika zaloga gramofonov in plošč znamke »Columbia« in več drugih znamk.

V tekstilnem bazarju

Vetrinjska ulica št. 15
Maribor

se dobi dobro blago za ženske in otroške obleke po Din 8.—, 10.—, 12.— meter. Oglejte si pred nakupom.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon štev. 2324.

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Rotovski trg štev. 6.

Posojila dajemo po ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 7%
proti trimesečni odpovedi.